

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองหัวช้าง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

อิรวดี ลาประวัตติ, ส.บ.¹, สมัย ลาประวัตติ, ส.ด.²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองหัวช้าง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม 2566 – มกราคม 2567 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 41 คน กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 170 คน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis และ McTaggart จำนวน 2 วงรอบ โดยแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และสะท้อนผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวม การจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุได้รับการประเมินคุณภาพชีวิตก่อนและหลัง การเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และเปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สถิติ paired t-test

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลหนองหัวช้าง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ คือ “2PAO2R Model” ประกอบด้วย 1) P1; Policy & Structure: มีคณะกรรมการดำเนินงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ระดับตำบล อย่างชัดเจน 2) P2 ; Planning: การจัดทำแผนปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม 3) Action : การลงมือปฏิบัติตามแผนการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม 4) Observation : ร่วมกันสังเกตผล การนิเทศ ติดตาม สนับสนุน การดำเนินงานพัฒนารูปแบบ 5) R1; Resource sharing การใช้ทรัพยากรในพื้นที่ คน เงิน ของ ร่วมกันในการดำเนินงาน 6) R2 ; Refection : การสะท้อนผลการทำงาน ถอดบทเรียนความสำเร็จและโอกาสพัฒนา ระดับคุณภาพชีวิตทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง (Mean 76.30, S.D. = 10.18) ระดับคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง (Mean 83.60, S.D. = 8.99) โดยสรุป ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ 3) ชุมชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้การสนับสนุนให้กำลังใจ 5) มีทุนทางสังคม และ 6) การติดต่อประสานงานของเครือข่าย

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, ผู้สูงอายุ, การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

¹นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองดุม ต. หนองหัวช้าง อ. กันทรารมย์ จ. ศรีสะเกษ

Email: pomthirawat2511@gmail.com

²นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ, Email: samailaprawat@gmail.com

Development of Health Promotion Model among Elderly through Community Participation in Nonghuachang Sub-district Kanthararom Distric, Sisaket Province

Thirawat Laprawat, B.P.H.¹, Samai Laprawat, Dr.P.H.²

ABSTRACT

This study aimed to develop a health promotion model for the elderly. The research process included participation with the community in the Nonghuachang sub-district, Kanthararom District, Sisaket Province, between October 2023 and January 2024. The sample of this study was further divided into two subgroups; the subgroups comprised 41 people who had involvement and 170 elderly people. The methodology used a quality management process (PAOR) for 2 loops, each loop consisting of 4 steps; planning; action; observation, and reflection, Data was analyzed by collecting, categorizing, and content analysis, and the mean difference of scores before and after the model was applied using the paired t-test.

This result found that the process model for primary care services using the District Health Board is the “2PAO2R Model”, consisting of 1) P1; Policy and Structure: Structure, There is an operational committee and clearly defined roles. 2) P2: Planning: Developing a participatory action plan 3) Action: Implementation of development plans arising from participatory planning 4) Observation: observation, supervision Follow up and support model development operations. 5) R1: Resource sharing: resource sharing, people, money, methods 6) R2: Refection: Reflection on performance and after-action review. The results of the assessment included factors such as the involvement of stakeholders, the general quality of life, and the quality of life of the elderly. Following the research operation, it was found that the level of involvement of the involved parties was at a moderate level (mean 3.13, SD = 0.81). The results for the quality of life of the elderly were also moderate (mean 76.30, SD = 10.18). The quality of life for the elderly was also found to be moderate (mean 83.60, SD = 8.99). Finally, the overall level of satisfaction of the elderly was moderate (mean 3.35, SD = 0.56). In summary, the success factors of the study consisted of 6 factors: 1) having strong community leaders 2) The importance being given to the elderly by the local administrative organizations 3) Community participation in every step of the process 4) The Health Promoting Hospital, providing support and encouragement, 5) social capital; and 6) network coordination.

Keywords: model development, elderly. elderly health promotion

¹Public Health Technical Officer, Professional level, Nonghuachang Health Promition Hospital, Sisaket Province.

Email: pomthirawat2511@gmail.com

²Public Health Technical Officer, Senior Professional level, Sisaket Provincial of Public Health Office. Email:

samailaprawat@gmail.com